

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
ANTHONY ELLUL**

Seduta ta' l-4 ta' Dicembru, 2009

Citazzjoni Numru. 139/2007

Carmen Muscat, Anglu Muscat, Emily Muscat kemm f'isimha proprju kif ukoll ghan-nom ta' hutha imsefrin, Maria Riley u Jane Collins, rose Azzopardi, Cettina Borg u Tony Muscat, John Muscat, Rosaria sive Rose Camilleri, Nancy Said, Rita Meilaq, Carmen Galea, Joseph Muscat u Salvina Portelli kemm f'isimha proprju u ukoll f'isem hutha imsefrin Margaret Ghulam u Josephine Jones

Vs

Joseph Muscat, emanuel Muscat u b'digriet tat-30 ta' Jannar 2008 Dr Christopher Said gie nominat kuratur deputat sabiex jirrapresenta lill-imsiefer Carmelo Muscat u b'digriet tas-26 ta' Mejju 2009 l-Avukat Dr Jean Paul Grech gie nominat bhala kuratur deputat tal-assenti Carmel Muscat peress illi Dr Christopher Said m'ghadux jokkupa l-kariga ta' kuratur tal-elenku.

Permezz ta' rikors guramentat prezentata fis-17 ta' Dicembru 2007 l-atturi qeghdin jitolbu l-qasma tal-wirt ta' John u Carmela konjugi Muscat li mietu fis-7 ta' Awwissu 1958 u 29 ta' Jannar 1956, rispettivament, u li kellhom sitt itfal. Din hi l-azzjoni maghrufa bhala l'*actio familiae erciscundae*. Din is-sentenza qeghda tigi limitata sabiex jigi stabbilit il-konsistenza tal-assi ereditarji.

F'dan ir-rigward il-konvenuti Joseph Muscat u Emanuel Muscat, permezz ta' risposta guramentata prezentata fis-6 ta' Marzu 2008¹ eccepew li m'humiex jopponu l-qsim tal-wirt, pero trid tigi stabbilita l-konsistenza tal-assi ereditarji tad-decujus u ssir prova tat-titolu ta' kull haga.

Ghall-assenti konvenut Carmelo Muscat ma gewx prezentati eccezzjonijiet. Fis-seduta tat-13 ta' Ottubru 2009 il-kuratur iddikjara li *"... hu ra l-atti u m'hemmx sottomissjonijiet x'jaghamel, zied jghid ukoll illi ma kellux dettalji fejn jista' jikkomunika ma' l-assenti."*

Il-konjugi Muscat kellhom sitt (6) itfal, Michael (miet fis-7 ta' Dicembru 1984), Joseph, Paul (miet fit-2 ta' Gunju 1985), Rita, Carmelo u Emanuel.

Permezz ta' nota prezentata fl-14 ta' Marzu 2008², l-atturi ddikjaraw li l-assi ereditarji huma s-segwenti:-

- (a) **Parafernali ta' John Muscat**:- Zewgt ikmamar imwaqqghin fl-indirizz 21, Triq ir-Ramla, Nadur, Ghawdex b'xi raba' maghhom ta' xi sitt (6) kejljet u b'maqjel maghhom sottostanti proprjeta' ta' terzi;
- (b) **Parafernali ta' Carmela Muscat**:- 1/7 indiviz mill-wirt tal-genituri taghha li kien jisimhom Michael Muscat u Rosa xebba Said;
- (c) **Komunjoni tal-akkwisti**:- 41, Triq ir-Ramla, Nadur, Ghawdex b'mandra annessa li hi mifruda mid-dar permezz ta' sqaq.

¹ Fol. 37.

² Fol. 40.

Permezz ta' nota prezentata fis-26 ta' Marzu 2008 (fol. 63), il-konvenuti Joseph u Emanuel ahwa Muscat iddikjaraw li:-

- (a) Jaqblu li l-fond numru 41 (qabel 22), Triq Ramla, Nadur hu oggett tad-divizjoni.
- (b) Ma jaqblux li l-fond 21, Triq ir-Ramla, Nadur jiffirma parti mill-assi ereditarji. Fis-seduta tal-21 ta' April 2008 iddikjaraw li **“m’hemmx raba mal-fond numru 21.”**

Fis-seduta tal-21 ta' April 2008, gie dikjarat li: *“Il-kontendenti jaqblu li fir-rigward tal-1/7 indiviz mill-wirt tal-genituri ta' Carmela Muscat din ghandha tibqa' komuni bejn il-partijiet.”* (fol. 70). Iddikjaraw ukoll li: *“Il-partijiet jaqblu wkoll ili rrispettivament tal-konsistenza ta' l-assi ereditarji l-proprjeta' zgur li m'hijjex kommodament divizibbli u li l-uniku kontestazzjoni li hemm bejniethom hi limitata ghall-proprjeta' li tiffirma parti mill-assi ereditarji ta' John u Carmela Muscat.”* (fol. 70).

Fin-nota ta' sottomissjonijiet tal-imsemmija konvenuti Joseph u Emanuel ahwa Muscat³, issem mew porzjonijiet raba' ohra li jsostnu li ghandhom ikunu parti mill-qasma. Din ir-raba' tissemma fid-denunzji (fol. 48 u fol. 53). F'dan ir-rigward, fl-ahhar seduta l-atturi ddikjaraw:-

*“Dr Kevin Mompalao ghall-atturi ddikjara li b'referenza ghall-proprjetajiet li ssem mew fin-nota ta' sottomissjonijiet ta' l-ahwa Emanuel u Joseph Muscat, l-atturi jippretendu **sehem biss minn porzjon art maghrufa bhala Tad-Duru, fil-limiti tan-Nadur, Ghawdex.** Fir-rigward tal-kumplament tar-raba' din hi bi qbiela li tinsab fil-pussess ta' l-imsemmija ahwa Muscat, bl-eccezzjoni tal-porzjon art maghrufa ta' San Blas li qeghdha f'idejn terzi.”*

B'din is-sentenza parzjali ser jigi determinat liema proprjeta' li ssem miet fil-kors tal-gbir tal-provi, ghandha tiffirma oggett tal-qasma. Il-proprjeta' hi s-segwentni:-

³ Prezentata fis-7 ta' Settembru 2009.

Ghorfa li hi parti mill-fond numru 41, Triq Ramla, Nadur, Ghawdex:- Originarjament dan il-fond kellu n-numru 22 u kien inxtara minn John u Carmela konjugi Muscat permezz ta' kuntratt li sar 3 ta' Dicembru 1921 fl-atti tan-nutar Angelo Cauchi (fol. 64). Anness mal-kuntratt hemm rapport tal-perit Carmelo Attard li ddeskriva l-fond bhala: *"Il luogo di case consiste in una camera ad uso di bovine con porta per la strada – una piccola entrata – un gabinetto – una camera con porta per l'entrata – scale scoperte conducente per il piano superiore – un piccolo terrazzo – un gabinetto ad uso di cucina – una camera con due finestre e porta per il terrazzo."* (enfazi tal-qorti).

Rajna kif permezz ta' nota prezentata fis-26 ta' Marzu 2008 (fol. 63), il-konvenuti Joseph Muscat u Emanuel Muscat iddikjaraw li **"....jaqblu li l-fond numru 41 gia' numru 22, Triq ir-Ramla, Nadur, huwa oggett tad-divizjoni...."**. F'din in-nota ma saret l-ebda rizerva dwar xi parti minn dan il-fond. Fl-ewwel seduta (21 ta' April 2008), gie verbalizzat li *"Dr Mario Scerri ghall-konvenuti spjega li l-konvenuti qeghdin isostnu li m'hemmx raba mal-fond numru 21."* (fol. 70). Kien fis-seduta tat-12 ta' Gunju 2008 li Joseph Muscat qal li l-ghorfa hi proprjeta' tieghu, fis-sens li kien xtraha, bil-kelma, minghand missieru ghall-prezz ta' £200⁴. Flus li jghid li missieru kellu bzonn sabiex jaghtihom lill-ibnu Paul li kien ighix barra minn Malta; *"Il-papa jiena staqsejtu, ghidtlu, issa jien tajtek il-flus, issa x'ser taghtini lili minflok ? Qalli, lilek naghtik l-ghorfa."* Mill-provi rrizulta li Joseph Muscat kien ghamel zmien ighix fil-fond numru 22 (illum 41), Triq Ramla, Nadur, flimkien ma' martu Rita Muscat. Tant hu hekk li bejn April 1952 u Awwissu 1958 gie registrat li f'dan il-fond martu welldet hames (5) ulied⁵. Fond li fih

⁴ F'nota prezentata fit-3 ta' Marzu 2009, il-konvenuti ddiikjaraw li: *"..... l-ghorfa ta' fuq kienet gie mibjugha lill-konvenut Joseph Muscat ghall-prezz ta' mitejn lira sterlini, f'liema parti diviza ghamel zmien jghix sakemm akkwista dar ohra fil-vicin fl-istess Triq."* (fol. 175). Fin-nota ta' sottomissjonijiet li pprezentaw fis-7 ta' Settembru 2009 iddikjaraw li s-sular ta' fuq tal-fond numru 41 *".....ghandha tigi eskluza mill-qasma billi kienet giet mibjugha minn Giovanni Muscat lil ibnu, il-konvenut Joseph Muscat, u ghalhekk illum hija proprjeta tal-konvenut Joseph Muscat."*

⁵ Fol. 185-189.

kienu jghixu wkoll il-genituri tieghu, John u Carmela konjugi Muscat.

Bejgh ta' immobbli jrid isir permezz ta' att pubbliku. L-Artikolu 1363 tal-Kodici Civili jipprovdi: -**“Il-bejgh ta' beni immobbli ma jiswiex jekk ma jsirx b'att pubbliku.”** L-atturi jargumentaw, minghajr ma ssollevaw eccezzjoni f'dan is-sens, li minkejja ma sarx att pubbliku **“.....bhala bejgh illum jitqies li huwa wiehed validu billi ghaddew ferm aktar minn tletin sena.”**⁶. Irrispettivament ta' kemm-il sena setghet ghaddiet mill-allegat bejgh, il-bejgh qatt ma jista' jitqies validu ghaliex ma sarx pubbliku; *quod nullum est nullum producit effectum*.

Jirrizulta li fid-denunzja ta' Carmela Muscat (fol. 48), prezentata fil-21 ta' Marzu 1956, zewgha John Muscat kien iddikjara li l-wirt taghha kien jinkludi:

*“Post ta' diar li jinsab fil-limiti tan-Nadur Nru 22, Triq Ramla, jikkonsisti fi **pjan wiehed**, jigifieri kamra, bitha zghira u tarag mikxuf, soggett ghac-cens..... Dan il-post gie akquistat matul iz-zwieg ta' Gianni ma Carmela Muscat in circa ta' hamsa u tletin (35) sena ilu.”*

Il-konvenuti jsostnu li din id-dikjarazzjoni hi prova li tikkonferma t-tezi taghom li s-sular ta' fuq kien inbiegh lil Joseph Muscat. Pero' f'dan il-kuntest:-

(a) Jekk John Muscat ried li s-sular ta' fuq, cjoe' fejn tinsab l-ghorfa, jeskludih mid-denunzja ghaliex kien bieghu lill-ibnu Joseph, il-qorti kienet tippretendi li jsemmi li l-pjan ta' fuq kien inbiegh lill-ibnu Joseph. Id-denunzja saret ghal skopijiet ta' hlas tat-taxxa tas-successjoni (Kap. 70 tal-Ligijiet ta' Malta). Fid-denunzja jinghad li l-fond inxtara fiz-zwieg minn Gianni u Carmela konjugi Muscat. Fond li fiz-zmien tal-akkwist kien diga' jinkludi s-sular ta' fuq. Inltre, meta jsir paragun tad-deskrizzjoni li nghatat fir-rapport tal-perit Carmelo Attard u d-denunzja ta' Carmela Muscat, jirrizulta li wkoll fir-rigward tal-pjan ta' isfel, fid-denunzja thallew ambjenti barra;

⁶ Nota prezentata fis-7 ta' Settembru 2009.

(b) Fit-28 ta' Novembru 1956 John Muscat kien ghamel testment fl-atti tan-nutar Giuseppe Grech fejn halla b'legat lil Joseph Muscat porzjon art maghrufa il-Giardina, Nadur. F'dan it-testment iddikjara li kien qieghed ihalli l-art b'legat lill-ibnu Joseph ghaliex l-art kien akkwistaha xi sentejn qabel b'irkupru bi flus li kien tah ibnu; *"issa billi l-istess testatur Ganni Muscat ma iridx illi ikun hemm glied u qwistjonijiet bejn it-tfal tieghu."* (fol. 10). Ir-raguni tghidlek li jekk il-verzjoni tal-konvenut Joseph Muscat ghandha mis-sewwa, missieru kien probabilment jaghmel disposizzjoni fir-rigward tal-ghorfa gialadarba ma sarx att ta' bejgh. B'hekk biss seta' jevita kwistjonijiet bla bzonn bejn l-ahwa.

(c) Jekk il-verzjoni tal-konvenuti ghandha mis-sewwa, il-qorti kienet tippretendi li fin-nota li pprezentaw fis-26 ta' Marzu 2008 kienu ighidu li s-sular ta' fuq tal-fond numru 41, Triq ir-Ramla, Nadur ghandu jigi eskluż ghaliex kien xtrah Joseph Muscat. Kif rajna, f'din in-nota llimitaw ruhhom biex ighidu li jaqblu li l-fond numru 41, Triq ir-Ramla, Nadur hu ghall-qasma. Dan iktar u iktar meta l-fond hu wiehed.

Cirkostanzi li jhallu d-dubju dwar il-verzjoni tal-konvenuti.

F'kull kaz mill-eccezzjonijiet li nghataw mill-konvenuti, il-qorti ma tistax tasal biex tikkonkludi li s-sular ta' fuq, fejn hemm l-ghorfa, hu proprjeta' tal-konvenut Joseph Muscat u ta' martu Rita. Ghalhekk il-fond intjier numru 41 ghandhom jiffirma parti mill-assi ereditarji ta' John u Carmela konjugi Muscat.

Ghalkemm il-konvenuti jsostnu li wara li sar il-bejgh tal-ghorfa lill-konvenut Joseph Muscat, *"il-parti terrana tal-post fejn baqghu jghixu Ganni u Carmel Muscat kellha bieb numru 23 filwaqt li l-ghorfa li fiha kien dahal jghix il-konvenut Joseph Muscat wara li zzewweg baqghet iggib in-numru 22"* (fol. 175), ukoll jekk gara hekk ma jfissirx li l-proprjeta tas-sular ta' fuq saret tal-konvenut Joseph Muscat. Illum fuq il-bieb ta' barra tal-fond hemm biss in-

numru 41. Hu wkoll evidenti li d-dhul ghal dan il-fond, inkluz l-ghorfa fis-sular ta' fuq, hu minn dan il-bieb.

L-atturi jsostnu li ma' dan il-fond hemm ukoll “...*mandra annessa mieghu liema mandra hija mifruda mid-dar permezz ta' sqaq.*” (fol. 40). F'dan il-kuntest l-attrici Carmela Muscat xehedet li fiz-zwieg, nannuha John Muscat kien xtara dan il-fond, “...*flimkien ma bicca art li tigi magemb dik Tal-Harruba permezz ta' kuntratt fl-atti tan-nutar Anglu Cauchi tat-tlieta (3) ta' Dicembru, elf disa' mija tnejn u ghoxrin (1922).*” (fol. 85). Mill-imsemmi kuntratt ma jirrizultax li l-fond numru 41 (qabel 22) kien jinkludi mandra. Fid-dawl tal-provi li tressqu, il-qorti ma tistax tikkonkludi li dan il-fond jinkludi wkoll mandra, li hi mifruda permezz ta' sqaq. Kemm il-kuntratt u r-rapport anness mieghu ma jaghmlu l-ebda riferenza ghal mandra.

21, Triq ir-Ramla, Nadur, Ghawdex:- F'dan ir-rigward ma giex prezentat kuntratt ta' akkwist. Il-post hu mgarraf. Jirrizulta li fl-2002, il-konvenut Joseph Muscat u martu Rita Muscat kienu ipprezentaw applikazzjoni mar-Registru tal-Artijiet (fol. 207) sabiex jirregistraw dan il-fond f'isimhom. Il-bazi tal-akkwist hi l-preskrizzjoni. Waqt access li sar fit-12 ta' Gunju 2009, Joseph Muscat iddikjara li ma kienx jaf min hu l-proprjetarju tal-art li hemm quddiem il-bieb ta' barra tal-fond numru 41. Sahansitra, meta gie mistoqsi jekk fl-art kien hemm xi bini, wiegeb “*ma nafx*”⁷. Dikjarazzjoni xejn kredibbli għall-persuna li twieldet, trabbiet u ghexet f'dawn l-inhawi. Il-qorti fehemet li l-fond numru 21 kien mibni fuq din l-art. Fis-seduta tal-1 ta' April 2009, Rita Muscat (mart il-konvenut Joseph Muscat) xehedet: “*Naf bil-post li hemm in-Nadur li hu mwaqqa' li qieghed hdejn l-ghorfa. **Mistoqsija ta' min hu, inwiegeb ma nafx.** Il-post imwaqqa' mhuwiex tieghi – jiena ma nafx ta' min hu ! Illum kullma hemm borg gebel.*” (fol. 199 – enfazi tal-qorti). Certament li dak li qalu l-konvenut Joseph Muscat u martu Rita Muscat, jistona ma' dak li hemm dikjarat fl-applikazzjoni li giet prezentata fir-Registru tal-Artijiet. Ghalkemm il-konvenuti oggezzjonaw għall-prezentata ta'

⁷ Fol. 78.

dawn id-dokumenti⁸, in kwantu f'dak l-istadju kien inghalaq il-gbir tal-provi⁹, il-qorti m'hijiex ser tordna l-isfilz taghhom. Dawn huma kopja ta' dokumenti li gew prezentati fir-Registru tal-Artijiet, u l-konvenuti kellhom kull opportunita' li jikkumentaw dwarhom. Dan minkejja l-fatt li l-qorti qeghda kontinwament ikollha tiffaca kazijiet fejn il-provi jitressqu bil-qatra l-qatra. L-attrici Carmen Muscat xehedet li kien wara li nbdiet il-kawza li “...*sirna nafu illi l-konvenut Joseph Muscat kien qabad u rregistra l-post l-antik illi originarjament kien igib in-numru wiehed u ghoxrin (21) fuq ismu fir-registru ta' l-artijiet u qieghed jghid li akkwistah bil-preskrizzjoni.*” (fol. 85). Ghalkemm l-affidavit sar fis-6 ta' Gunju 2008, kien biss wara li nghalaq il-gbir tal-provi li l-atturi pprezentaw kopja tad-dokumenti relattivi annessi ma rikors li pprezentaw fis-26 ta' Mejju 2009. Inoltre, id-dmir tal-partijiet u l-avukati taghhom hu li jaghmlu r-ricerki mehtiega qabel tigi prezentata l-kawza, sabiex ladarba tibda jkunu f'posizzjoni li jressqu l-provi in sostenn tat-tezi taghhom. Hekk biss jista' jitnaqqas il-hela ta' zmien zejzed, li jwassal ghal dewmien bla bzonn f'hafna kawzi.

Hu minnu li meta saret id-denunzja ta' John Muscat, minn ibnu Michael Muscat, dan il-fond ma giex dikjarat¹⁰. Jirrizulta li John Muscat, li kellu l-laqam ta' Canak, kien ghamel snin ighix f'dan il-fond¹¹. Fil-fehma tal-qorti rilevanti huma l-atti tal-kawza fl-ismijiet: **Giovanni Muscat vs Francesco Portelli** (Citaz. numru: 17/47) prezentata fis-6 ta' Mejju 1947. F'din il-kawza, John Muscat talab lill-qorti biex tikkundanna lill-konvenut ihallsu somma li tigi likwidat, “.....*bhala valur ta' nofs l-hajt bejn l-fondi tal-kontendenti fin Nru 20 u 21 ta' Triq Ramla, Nadur komuni bejniethom li ultimament gie rikostruwit mill-istanti.*”. Kien xehed fis-seduta tad-29 ta' Mejju 1947 u kkonferma li ghandu dar u peress li l-hajt divizorju kien kundannat, kien waqqghu u bnieh mill-gdid izda l-konvenut ma kienx hallas sehemu. F'tali cirkostanzi, il-

⁸ Fol. 222-223.

⁹ Fis-sedua tal-25 ta' Novembru 2008, l-atturi ddikjaraw li m'ghandhomx iktar provi (fol. 130).

¹⁰ Fol. 182-183.

¹¹ Ara fol. 87-89.

qorti temmen li l-verzjoni tal-atturi hi iktar verosimili, fis-sens li l-fond kien proprjeta' ta' John Muscat. Wara kolloxx l-awtur tal-partijiet hu proprju John Muscat, li kien ipprezenta l-kawza fuq imsemmija. L-atturi ghamlu wkoll riferenza ghall-kawza fl-ismjiet **Frangisk Portelli vs Giovanni Muscat** (Citaz. numru: 4/1955) deciza fis-26 ta' Jannar 1955. Kawza li kienet titratta dritt ta' passagg. Il-qorti rat l-atti, pero' ma tistax tasal ghal konkluzjoni li hemm xi prova li l-fond numru 21 kien proprjeta' ta' John Muscat. Dan minkejja li l-atturi ddikjaraw li *"L-esponenti jhossu illi l-process kollu ta' din il-kawza huwa importanti b'mod specjali x-xhieda migbura u r-rapport tal-perit legali."* (fol. 237).

Porzjon art maghrufa tal-Harruba, Nadur:- L-attrici Rita Muscat, wahda mit-tfal ta' John Muscat, xehedet: *"Naf illi f'dawk l-inhawi daqxejn l-isferl mill-post il-gdid li kien bena missieri l-familja tieghi kellha bicca art li ahna konna nsibuha bhala tal-Harruba. Din l-art kien jiehu hsiebha missieri u missieri kien tajilu ukoll n-nannu Anglu."* (fol. 96). Fil-fehma tal-qorti, f'dan ir-rigward ma tressqux provi sodisfacenti li din il-porzjon raba' kienet proprjeta' ta' John Muscat. Inghataw verzjonijiet konfliggenti, u f'kull kaz il-qorti m'hijiex sodisfatta li d-decujus kien proprjetarju ta' art maghrufa tal-Harruba. F'dan il-kuntest, Mikiel Muscat (missier uhud mill-atturi), lanqas ma semmieha fid-denunzja ta' missieru (ara fol. 53-55). Dan minkejja li Carmen Muscat xehedet li kienet tisma' lil missierha jghid li din il-porzjon raba' kienet messet lil John Muscat f'divizjoni verbali li ghamel ma' hutu Frencu u Joseph, fir-rigward tal-wirt ta' missierhom (Angelo Muscat)¹².

Ghal dawn il-motivi l-qorti qeghda tiddeciedi li l-assi li ghandhom jiffurmaw oggett tal-qasma huma:-

(1) Il-fond kollu numru 41, Triq ir-Ramla, Nadur Ghawdex. Pero' mhux inkluza l-mandra li l-atturi jsostnu li tiffirma parti mill-fond u mifruda permezz ta' sqaq.

¹² Ara fol. 84.

Kopja Informali ta' Sentenza

(2) L-art fejn kien mibni l-fond numru 21, Triq Ramla, Nadur, Ghawdex u li illum hu mgarraf, inkluz il-kamra li tigi taht il-proprjeta' ta' terzi (maghrufa tat-Taljan).

(3) Porzjon raba' maghrufa bhala tad-Duru, Nadur b'kejl ta' cirka hames (5) sghan.

(4) 1/7 mill-wirt tal-genituri ta' Carmela Muscat (Michael Muscat u Rosa xebba Said), li hemm qbil li ghandu jibqa' komuni.

Il-kap tal-ispejjez jibqa' rizervat ghas-sentenza finali.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----